

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 154/15

Λουξεμβούργο, 23 Δεκεμβρίου 2015

Προτάσεις της γενικής εισαγγελέα στις υποθέσεις C-358/14,
Πολωνία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-477/14, Pillbox 38 (UK)
Limited, και C-547/14, Philip Morris Brands SARL κ.λπ.

**Κατά τη γενική εισαγγελία Kokott, η νέα οδηγία του 2014 για τα προϊόντα καπνού
είναι έγκυρη**

*Ειδικότερα, η ευρεία τυποποίηση των συσκευασιών, η μελλοντική απαγόρευση των τσιγάρων
μινθόλης σε ολόκληρη την Ένωση και η ειδική ρύθμιση για τα ηλεκτρονικά τσιγάρα, κατά την άποψή
της, είναι νόμιμες*

Στις σημερινές προτάσεις της, η γενική εισαγγελέα Juliane Kokott καταλήγει στο **συμπέρασμα** ότι **η νέα οδηγία για τα προϊόντα καπνού του 2014¹ εκδόθηκε νομίμως**. Τούτο ισχύει ιδίως ως προς την τυποποίηση της επισήμανσης και της συσκευασίας των προϊόντων καπνού, (παραδείγματος χάρη, μέγεθος, ελάχιστο περιεχόμενο, προειδοποιήσεις και επιτρεπόμενες πληροφορίες), την απαγόρευση πώλησης τσιγάρων μινθόλης σε ολόκληρη την Ένωση από τις 20 Μαΐου 2020 και την ειδική ρύθμιση για τα ηλεκτρονικά τσιγάρα. Κανένα εκ των επιχειρημάτων που προέβαλε η Πολωνία –υποστηριζόμενη από τη Ρουμανία– κατά της απαγόρευσης των τσιγάρων μινθόλης² δεν ευσταθεί και, ως εκ τούτου, η σχετική προσφυγή ακύρωσης πρέπει να απορριφθεί. Επίσης από την εξέταση των ερωτημάτων του αγγλικού High Court, ενώπιον του οποίου προσέφυγαν ορισμένες επιχειρήσεις³ κατά της μεταφοράς της οδηγίας στο βρετανικό δίκαιο, δεν προέκυψε κανένα στοιχείο το οποίο θα μπορούσε να θίξει το κύρος της οδηγίας.

Κατά τη γενική εισαγγελία Kokott, ο νομοθέτης της Ένωσης **δεν υπερέβη** την ευρεία **ευχέρεια** που διαθέτει προκειμένου να εξασφαλίσει ότι τα προϊόντα καπνού και τα συναφή προϊόντα μπορούν να διατίθενται στην αγορά υπό ενιαίους όρους για όλη την Ένωση χωρίς να εγκαταλειφθεί ο βασικός σκοπός που συνίσταται στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας της ανθρώπινης υγείας.

Η επίμαχη εν προκειμένω οδηγία στηρίζεται, κατά την άποψή της, στην ορθή νομική βάση (δηλαδή σε εκείνη που προορίζεται για τα μέτρα εναρμόνισης της εσωτερικής αγοράς⁴) και δεν παραβιάζει τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αναλογικότητας, της ασφάλειας δικαίου και της επικουρικότητας, ούτε εκδόθηκε κατά παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, ούτε προσβάλλει τα θεμελιώδη δικαιώματα των κατασκευαστών και των πωλητών και συγκεκριμένα την επιχειρηματική ελευθερία, την ελευθερία έκφρασης και το δικαίωμα ιδιοκτησίας.

¹ Οδηγία 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της οδηγίας 2001/37/ΕΚ (ΕΕ L 127, σ. 1).

² Η οδηγία απαγορεύει εν γένει την πώληση τσιγάρων (και καπνού για στριφτά τσιγάρα) με χαρακτηριστικά αρώματα/γεύσεις. Ωστόσο, εάν οι πωλήσεις σε επίπεδο Ένωσης αντιστοιχούν στο 3 % και άνω, όπως συμβαίνει με τα τσιγάρα μινθόλης, η απαγόρευση ισχύει από τις 20 Μαΐου 2020. Η Πολωνία στράφηκε με την προσφυγή της μόνον κατά της απαγορεύσεως πωλήσεως τσιγάρων μινθόλης.

³ Η βρετανική επιχείρηση Pillbox, η οποία κατασκευάζει και διαθέτει στην αγορά ηλεκτρονικά τσιγάρα υπό την επωνυμία «Totally Wicked», καθώς και ορισμένοι κατασκευαστές προϊόντων καπνού, συγκεκριμένα η Philip Morris Brands SARL, η Philip Morris Limited (PMI), καθώς και η British American Tobacco UK Limited (BAT), με τη συμμετοχή και άλλων κατασκευαστών προϊόντων καπνού ή προμηθευτών της καπνοβιομηχανίας, συγκεκριμένα των Imperial Tobacco Limited, JT International SA, Gallaher Limited, Tann UK Limited, Tannpapier GmbH, V. Mane Fils, Deutsche Benkert GmbH & Co KG, Benkert UK Limited και Joh. Wilh. Von Eicken GmbH.

⁴ Άρθρο 114 ΣΛΕΕ.

Σε σχέση με την τυποποίηση της επισήμανσης και της συσκευασίας των προϊόντων καπνού, η γενική εισαγγελέας Kokott εκτιμά, μεταξύ άλλων, ότι οι απαιτούμενες προδιαγραφές ως προς το σχήμα (ορθογώνιο παραλληλεπίπεδο), το μέγεθος και το ελάχιστο περιεχόμενο των μονάδων συσκευασίας τσιγάρων συνάδουν προς την αρχή της αναλογικότητας. Συμβάλλουν, ιδιαιτέρως, στην αύξηση της ορατότητας και στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των προειδοποιήσεων για την υγεία. Επίσης, κατ' αυτόν τον τρόπο, το στοιχείο της χαλαρής ή εύθυμης διάθεσης που θα μπορούσε να συνδεθεί με ασυνήθιστες ή πολύ ιδιαίτερες συσκευασίες, αλλά και η περιέργεια που θα μπορούσαν να προκαλέσουν νέου είδους ή πρωτότυπες συσκευασίες, επηρεάζουν σε μικρότερο βαθμό την απόφαση αγοράς. Επιπλέον, το ελάχιστο περιεχόμενο 20 τσιγάρων ενισχύει τον ανασταλτικό παράγοντα αγοράς κυρίως για τους εφήβους και τους νέους. Περαιτέρω, δεν είναι αυθαίρετο ούτε δυσανάλογο οι προειδοποιήσεις για την υγεία (που αποτελούνται από προκαθορισμένο κείμενο και από σχετική φωτογραφία) να καλύπτουν πλέον⁵ το 65% της επιφάνειας τόσο της εμπρόσθιας όσο και της οπίσθιας πλευράς της μονάδας συσκευασίας. Ορθώς απαγορεύει η οδηγία και τις αληθείς αναφορές επί της συσκευασίας του προϊόντος στον βαθμό που αυτές θα προκαλούσαν παραπλανητική θετική εντύπωση για ορισμένο προϊόν καπνού και κατ' αυτόν τον τρόπο θα δημιουργούσαν επιπρόσθετο αγοραστικό και καταναλωτικό κίνητρο. Παραδείγματος χάρη, ακόμη και ένα τσιγάρο οικολογικής καλλιέργειας είναι και παραμένει προϊόν εξαιρετικά επιβλαβές για την υγεία. Δεδομένου ότι η οδηγία υπαγορεύει μόνον ένα βασικό πλαίσιο, αφήνει περιθώριο για την πρόβλεψη επιπλέον εθνικών προδιαγραφών συσκευασίας, παραδείγματος χάρη όσον αφορά το χρώμα των επιφανειών που δεν προορίζονται για προειδοποιήσεις (ενδεχομένως, ακόμη και για την καθιέρωση ουδέτερης συσκευασίας, γνωστής ως «plain packaging»).

Σε σχέση με την απαγόρευση των τσιγάρων μινθόλης η γενική εισαγγελέας Kokott επισημαίνει ότι η μινθόλη, όπως και όλα τα χαρακτηριστικά αρώματα/γεύσεις, μπορεί καταρχήν να μετριάσει ή να καλύψει την κατά κανόνα αρκετά πικρή και έντονη γεύση του καπνού. Με τον τρόπο αυτόν δημιουργείται σοβαρός κίνδυνος τα τσιγάρα με άρωμα/γεύση να διευκολύνουν την έναρξη της κατανάλωσης καπνού για τους μη καπνιστές, καθώς και να δυσχεράνουν την απεξάρτηση των καθ' έξη καπνιστών από τη νικοτίνη. Μέχρι σήμερα υπήρχε ένα μωσαϊκό εθνικών ρυθμίσεων σχετικά με τη χρησιμοποίηση χαρακτηριστικών αρωμάτων/γεύσεων σε προϊόντα καπνού. Διαφορές υφίσταντο συγκεκριμένα και σε σχέση με τα τσιγάρα μινθόλης. Δεν μπορεί να προσαφθεί στον νομοθέτη της Ένωσης ότι υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτίμησης δεχόμενος, εν προκειμένω, ότι υφίσταται ζήτημα με διασυννοριακή διάσταση, το οποίο δεν δύναται να επιλυθεί σε επίπεδο κρατών μελών, αλλά μόνο σε επίπεδο Ένωσης. Η ανάγκη απαγόρευσης όλων των χαρακτηριστικών αρωμάτων/γεύσεων, συμπεριλαμβανομένης της μινθόλης, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί σοβαρά, ιδίως εάν ληφθούν υπόψη η αρχή της πρόληψης και οι επιταγές του ΠΟΥ. Σε κάθε περίπτωση, κατά τη θέσπιση μέτρων εναρμόνισης της εσωτερικής αγοράς, δεν είναι προδήλως δυσανάλογο να παρέχεται προβάδισμα στο επιδιωκόμενο, στο πλαίσιο της Ένωσης, υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας έναντι των οικονομικών και κοινωνικών συμφερόντων, δεδομένης μάλιστα, εν προκειμένω, της ευρείας μεταβατικής περιόδου για την απαγόρευση των τσιγάρων μινθόλης.

Επί της ειδικής ρύθμισης για τα ηλεκτρονικά τσιγάρα, η γενική εισαγγελέας Kokott επισημαίνει ότι αυτή διαφέρει αισθητά σε αρκετά σημεία από τους κανόνες που ισχύουν για τα παραδοσιακά προϊόντα καπνού. Παραδείγματος χάρη, μεταξύ άλλων, προβλέπει υποχρέωση κοινοποίησης με εξάμηνη περίοδο αναμονής, ειδικές προειδοποιήσεις, μέγιστη περιεκτικότητα νικοτίνης 20 mg/ml, υποχρέωση να εσωκλείεται ενημερωτικό φυλλάδιο, απαγόρευση διαφήμισης και χορηγιών, καθώς και υποχρέωση υποβολής ετήσιων εκθέσεων. Ωστόσο, αυτή η ειδική ρύθμιση είναι σχετικά ήπια τόσο σε σύγκριση με τους κανόνες για τα παραδοσιακά προϊόντα καπνού όσο και σε διεθνή κλίμακα και, ως εκ τούτου, δεν είναι δυσανάλογη. Η γενική εισαγγελέας Kokott τονίζει, συναφώς, ότι τα ηλεκτρονικά τσιγάρα συνιστούν νέο και –τουλάχιστον για μεγάλο τμήμα του πληθυσμού– σχετικά άγνωστο ακόμη προϊόν για το οποίο αναδύεται μάλιστα μια ταχύτατα αναπτυσσόμενη αγορά. Επιπλέον, στο πλαίσιο θέσπισης μέτρων εναρμόνισης της εσωτερικής αγοράς, δεν είναι προδήλως εσφαλμένη ούτε παράλογη η εκτίμηση ότι τα ηλεκτρονικά τσιγάρα ενδέχεται να προκαλούν κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία και ότι το προϊόν αυτό θα μπορούσε να εξελιχθεί –κυρίως για τους εφήβους και τους νέους– σε πύλη για τη μετάβαση προς τον εθισμό στη νικοτίνη

⁵ Μέχρι σήμερα ίσχυε 30 % για την εμπρόσθια και 40 % για την οπίσθια πλευρά της μονάδας συσκευασίας.

και τελικά στην παραδοσιακή κατανάλωση καπνού. Λαμβανομένων υπόψη, ιδίως, των θεμελιωδών διαφορών μεταξύ των ρυθμίσεων των κρατών μελών για τα ηλεκτρονικά τσιγάρα και της διασυννοριακής διάστασης του εν λόγω ζητήματος, ο νομοθέτης της Ένωσης μπορούσε ευλόγως να εκτιμήσει ότι και τα ηλεκτρονικά τσιγάρα χρήζουν ρυθμίσεως σε επίπεδο Ένωσης.

Όσον αφορά την τήρηση της **αρχής της επικουρικότητας** κατά τη θέσπιση της νέας οδηγίας για τα προϊόντα καπνού, η γενική εισαγγελέας Kokott φρονεί ότι τεκμηριώνεται επαρκώς ότι ο νομοθέτης της Ένωσης είχε στη διάθεσή του εκτενές υλικό στο οποίο μπορούσε να στηρίξει την εκτίμησή του για την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας. Ωστόσο, απευθύνει σύσταση στον νομοθέτη της Ένωσης **να αποφεύγει στο μέλλον τυπικές διατυπώσεις** σχετικά με την αρχή της επικουρικότητας, όπως αυτές που περιέχονται στην οδηγία και, αντί αυτού, να ενισχύει το προοίμιο των οικείων πράξεων της Ένωσης με εκτιμήσεις επί της αρχής της επικουρικότητας οι οποίες να είναι αρκούντως ουσιώδεις και ειδικότερα προσαρμοσμένες στα εκάστοτε μέτρα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το πλήρες κείμενο των προτάσεων ([C-358/14](#), [C-477/14](#) και [C-547/14](#)) δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106